

הסמפוניה השניה מנוסחת בלשון הדודקפונית. היחסים הפנימיים בין הצלילים אשר שונים מן היחסים במוסיקה הטונאלית, מחיבים גם למבנה כללי אחד. מבנה זה לא עוקב עוד אחרי הדפוסים המסורתיים בהתאם לסמפוניה הקלאסית, אלא עונה על הדרישה של סדור הצלילים בשורה של 12 הטונים. לחומר הבניין של מבנה היצירה מצטרף גם הריתמוס אשר לא רק מארגן את הצלילים לפי המשקל הכבד או הקל ביניהם אלא מיחס אותם ביחד דיוק ויחד תפקיד אל הזמן הזורם. כך מהפתח צליל מרכב בהחלטה הסימפוניה, אשר אינו שואף למשפט מלודי שירחי אלא לצורות זמן מגובשות המצתכרות תוך גיוס כל התזמורת. למרות חידושים אלה יכיר המאזין גם צורות ידועות לו מן המוסיקה של העבר. חזרות וגם ואריציות של פרקי היצירה העזורנה בהתמצאות ותדרכנה את המאזין בדרך פיוחס של המוטיבים. חשיבות רבה מיוחסת אל הרכבי הצלילים אשר אינם עוד מגונים לחץ אלא מדברים את שפתם תוך חיבור אפיני של יחידות צליל. כך מסתימת היצירה בשינויי מבני צליל אשר בדרכו מגיע לנקודת הרגעום.

מופיעות אפיזודות שונות, הנוגדות את שקדם להן וסוללות את הדרך לבא אחריהן.

"בתחילת היצירה אין נושא של ממש. תחת זאת הולכים ומתרכזים בהדרגה מוטיבים זעירים עד שמושגת מידה מירבית של דחיסות ועוצמה בנקודה שבה מוצגים כל שנים-עשר הטונים. לאחר-מכן באה התפרקות האלמנטים שונים, המכילים מינימום של פיגורות שקופות. האפיזודות הבאות הן באותה הרוח, והן מבוססות על ניסוח קווי-מלודי, או, כמו למשל באפיזודה האחרונה, על דפוסים ריתמיים עזים. היצירה מגיעה לשיאה באפיזודה האחרונה, שבה משתתפים כל האלמנטים שנשמעו קודם-לכן. אחר-כך משתרדת אווירה מאופקת יותר ולקראת הסיום נשמעת כל שורת שנים-עשר הטונים בהצגתה המלודית."

ד"ר אורי טפליץ

הסימפוניה השנייה של יוסף טל נכתבה ב-1960 לפי הזמנת התזמורת הפילהרמונית הישראלית, והיא מצטיינת בתנופה, בעוצמה ובהגיון פנימי. אין זו סימפוניה במובן המקובל, הקלאסי, המתייחס לצורה מסויימת. זוהי סימפוניה במשמעה המקורי של מילה זו: תשלובת של צלילים.

בשיחה עם המלחין, הוסיף יוסף טל והשמיע את דברי ההסבר המובאים להלן:

"גישה חדשה מחייבת גם קונצפציה במחשבה המוסיקלית, וביצירה זו רבים האלמנטים המשותפים לה ולשיטת שנים-עשר הטונים.

"היצירה היא בת פרק אחד. כדי להגיע לדרך הגמישה ביותר בארגון האירועים, ננקטה התבנית הצורנית הבאה: ישנה כאן קבוצה עיקרית, ובמהלך היצירה היא חוזרת ונשנית פעמיים בגירסאות שונות. בין שתי חזרות אלה